

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Виробнича переддипломна практика із написанням кваліфікаційної роботи

Коротка характеристика: нормативна; 4 курс 8 семестр; 3 кредити ЄКТС; 90 год.; форма контролю – диференційований залік.

Терміни практики: 3 тижні

Викладач: [Андреєва Валентина Вікторівна](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Andreeva.Valentyna@vnu.edu.ua

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

При проходженні переддипломної практики студенти здобувають такі загальні та фахові компетентності:

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

ФК 6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК 7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

ФК 8. Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді.

ФК 9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

ФК 10. Здатність організовувати роботу малих колективів виконавців.

ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Освоєння переддипломної практики забезпечує нижченаведені результати навчання:

ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН 8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

ПРН 9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

ПРН 12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

ПРН 15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

ПРН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

ПРН 17. Чітко і зрозуміло демонструвати/доводити знання, висновки, аргументацію, рішення своєї/галузевої точки зору стосовно особливостей ведення

екологічно орієнтованого лісового господарства та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

В результаті, студенти оволодіють здатністю здійснювати наукові дослідження лісових екосистем та представляти результати власних досліджень у вигляді наукових праць та публічних доповідей на наукових заходах. Що у свою чергу, формуватиме здібності координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у лісовому господарстві; планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.

3. ЕТАПИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст, основні завдання, тривалість
<p>1. Прибуття на місце практики, оформлення відрядження, наказу на практику по підприємству.</p> <p>2. Інструктажі з правил з техніки безпеки при виконанні виробничих робіт. – 2 год.</p>
<p>1. Ознайомлення з підприємством. – 4 год.</p> <p><u>Місце практики:</u> підприємство згідно наказу.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>1. Ознайомлення з підприємством: підпорядкування, місце розташування, мета і види діяльності, історія виникнення, загальна характеристика (площа, розподіл її за категоріями, виробничі потужності, статистичні показники виробництва).</p>
<p>2. Виконання комплексу робіт на посаді. – 32 год.</p> <p>Виконується згідно наказу директора підприємства про призначення практиканта на посаду під безпосереднім наглядом керівника практики від виробництва. Тривалість може бути змінено за узгодженням з керівником практики від підприємства.</p> <p><u>Місце практики:</u> підприємство згідно наказу.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>1. Ознайомитись з видами робіт, які потрібно виконувати перебуваючи на тій чи іншій посаді.</p> <p>2. Закріпити теоретичні знання практичним досвідом виконання робіт.</p> <p>3. Здобути практичні навички виконання тих чи інших видів виробничих робіт.</p>
<p>3. Виконання індивідуальних завдань керівника дипломної роботи. – 30 год.</p> <p>Здійснюється за програмою, узгодженою з керівником дипломної роботи до від'їзду на базу практики. Тривалість може бути змінено за узгодженням з керівником практики від підприємства.</p> <p><u>Місце практики:</u> підприємство згідно наказу.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>1. Виконати індивідуальні завдання керівника магістерської роботи.</p> <p>2. Здобути навички самостійного виконання виробничих, наукових або організаційних завдань.</p> <p>3. Здобути науково-дослідницькі навички.</p>
<p>4. Збір документальних даних для написання звіту за практику. – 14 год.</p> <p>Виконується на протязі всього терміну практики по мірі виконання робіт.</p> <p><u>Місце практики:</u> підприємство згідно наказу.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>1. Зібрати документальні дані для написання звіту за практику: характеристика підприємства; первинна документація, оформлювана при виконанні робіт студентом із вказанням його участі за підписом керівника від підприємства; звітна документація, складена за участі студента.</p> <p>2. Здобути навички роботи з використовуваними на виробництві первинними та звітними</p>

документами.

5. Оформлення звіту за практику. – 6 год.

Доцільніше виконувати на протязі всього терміну практики: писати звіт кожного дня по мірі виконання робіт, виділяючи для цього 15-30 хв. в кінці дня практики.

Місце практики: підприємство згідно наказу.

Завдання:

1. Виконати звіт за практику.
2. Дооформити робочий щоденник практики.
3. Здобути навички оформлення документів згідно встановлених вимог.
4. Здобути навички аналізу та узагальнення даних.

6. захист звіту – 2 год.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль виконання переддипломної практики здійснюється у три етапи: на першому етапі здійснюється оцінка якості практичного виконання польових робіт безпосереднім керівником практики від виробництва; на другому етапі після перевірки звіту і щоденника керівник практики від кафедри допускає (не допускає) до захисту звіту у комісії; на третьому етапі здійснюється захист звіту перед комісією.

Комісія оцінює захист звіту на основі:

1. оцінки безпосереднього керівника практики від виробництва;
2. подання керівника дипломної роботи;
3. якості звіту за практику;
4. захисту звіту за практику.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка та особистісні характеристики за оцінкою керівника практики від підприємства: – знання предмету та володіння матеріалом; – дисциплінованість під час проходження практики; – самостійність та ініціативність; – професійна спрямованість.	25
2. Результати виконання індивідуального завдання: – відповідність зібраних матеріалів завданню; – повнота зібраних матеріалів; – самостійність вироблення критеріїв відбору матеріалу.	25
3. Оцінювання звітної документації: – оформлення польових матеріалів; – оформлення документації підприємства; – оформлення звіту; – змістовність і повнота розкриття звіту; – оформлення щоденника.	25
4. Захист практики	25

Формою підсумкового контролю переддипломної практики є диференційований залік.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену (диференційованого заліку)	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Декоративні розсадники : методичні рекомендації з курсового проектування / В. М. Маурер, Ф. М. Бровко, О. В. Кичилук, А. П. Пінчук, І. В. Іванюк, О. Ю. Кайдик, І. М. Бобошко-Бардин, В. П. Войтюк, В. В. Андреева. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 68 с.
2. Лісова селекція: методичні рекомендації до лабораторних робіт / Андреева В. В., Войтюк В. П., Кичилук О. В., Шепелюк М. О. Луцьк. 2022. 76 с.
3. Лісова таксація: методичні рекомендації до лабораторних та розрахункових робіт для студентів спеціальності 205 «Лісове господарство» / Кичилук О. В, Миронюк В. В., Гетьманчук А. І., Войтюк В. П., Андреева В. В., Шепелюк М. О. Луцьк, 2021. 80 с.
4. Лісове товарознавство: методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності 205 «Лісове господарство» / Андреева В. В., Войтюк В. П., Кичилук О. В, Шепелюк М. О., Гетьманчук А. І. Луцьк, 2022. 80 с.
5. Лісові культури : методичні рекомендації з курсового проектування / О. В. Кичилук, А. І. Гетьманчук, Т. П. Бортнік, В. П. Войтюк, В. В. Андреева. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 57 с.
6. Лісовідновлення та лісорозведення: методичні рекомендації до лабораторних робіт / О. В. Кичилук, А. І. Гетьманчук, Т. П. Бортнік, В. П. Войтюк, В. В. Андреева, М. О. Шепелюк. Луцьк, 2022. 53 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20256>
7. Методичні рекомендації до виконання бакалаврських робіт для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство» / О. В. Кичилук, В. П. Войтюк, М. О. Шепелюк, В. В. Андреева, А. І. Гетьманчук. Луцьк, 2022. 40 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20532>
8. Насінництво : методичні рекомендації до лабораторних робіт / О. В. Кичилук, А. І. Гетьманчук, Т. П. Бортнік, В. П. Войтюк, В. В. Андреева. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 52 с.
9. Регулювання продуктивності лісів : методичні рекомендації до практичних та розрахункової робіт / О. В. Кичилук, А. І. Гетьманчук, В. П. Войтюк, В. В. Андреева, М. Й. Шевчук. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2018. – 48 с.
10. Сучасні технології насінництва та розсадництва : методичні рекомендації до лабораторних робіт / Кичилук О. В, Бортнік Т. П., Кислюк К. Л., Гетьманчук А. І., Войтюк В. П., Андреева В. В., Шепелюк М. О. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 80 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

- 1.Гордієнко М. І., Гузь М. М., Дебринюк Ю. М., Маурер В. М. Лісові культури:

- підручник; за ред. д.с.-г.н. М. М. Гузя. Львів: Камула, 2005. 608 с.
- 2.Гордієнко М. І., Корецький Г. С., Маурер В. М. Лісові культури: підручник. К.: Сільгоспосвіта, 1995. 328 с.
- 3.Лісівництво : підруч. / П. П. Яворовський та ін. Київ : НУБіП України, 2021. 654 с.
4. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. Ірпінь: Укрдержліспроєкт, 2000. 18 с.
- 5.Новак Б. І., Порицький Г. О., Рафальська Л. П. Геодезія: підручник; Кабінет Міністрів України, Національний аграрний університет. 2-е вид., переробл. та доповн. К.: Арістей, 2008. 284 с.
- 6.Свириденко В. Є. Лісівництво. Цикл лекцій : навч. посіб. Київ : Арістей, 2007. 391 с.
- 7.Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л.С. Лісівництво : підруч. Київ : Арістей, 2008. 544 с. Гордієнко М. І., Гузь М. М., Дебринюк Ю. М., Маурер В. М. Лісові культури: підручник; за ред. д.с.-г.н. М. М. Гузя. Львів: Камула, 2005. 608 с.
- 8.Сортиментные таблицы для таксации леса на корню. Минлесхоз УССР. К.: Урожай, 1984. 630 с.
- 9.Яцик Р. М. Основи генетики й селекції деревних рослин / Р. М. Яцик, Ю. І. Гайда, В. М. Случик. Тернопіль : Підручники і посібники, 2012. 288 с.

Допоміжна

10. Грошев Б. И., Морозов П. И., Сеперович И. П., Синицын С. Г. Лесотаксационный справочник. М.: Лесн. пром-сть, 1973. 208 с.
11. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. Минлесхоз УССР. К.: Урожай, 1987. 560 с.
12. Справочник лесничего. М.: Лесн. пром-сть, 1980. 399 с.
13. Циліорик А. В., Шевченко С. В. Лісова фітопатологія. К. : КВЦ, 2008. 410 с.

Інформаційні ресурси:

Нормативно-правові

14. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджена Наказом державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 р. № 226 [Електронний ресурс] / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. Офіц. джерело : сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02/page>
15. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів, затверджена Наказом Державного комітету лісового господарства України від 19 серпня 2010 р. № 260 [Електронний ресурс] / Державний комітет лісового господарства України. Офіц. джерело: сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>
16. Лісовий кодекс України: [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіц. джерело: сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
17. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджений Постановою КМУ від 16 травня 2007 р. № 733 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. Офіц. джерело : сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-п>
18. Про затвердження Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України : наказ Державного агентства лісових ресурсів України від 21 січня 2013 р. №9 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0009820-13#Text> (дата звернення: 10.10.2022).

19. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів : постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. №724 (в редакції від 12 грудня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.10.2022).

20. Про затвердження Санітарних правил в лісах України : постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. №555 (в редакції від 12 грудня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.10.2022).

21. ISO 14031:1999 Environmental management – Environmental performance evaluation – Guidelines.

22. ISO/TR 14061:1998 Information to assist forestry organizations in the use of Environmental Management System standards ISO 14001 and ISO 14004.